

Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni rakendamise tegevuskavade elluviimise ja täitmise hindamise ning kodanikuühiskonna ja riigi koostöö arendamise Valitsuskomisjoni istungi

PROTOKOLL nr 2

11. mai 2018

DELTA 22.05.2018 nr 1-20/40

Juhatas: Andres Anvelt

Protokollis: Aveli Ainsalu

Osalesid: Avo Üprus (Eesti Kirikute Nõukogu), Tom Kagovere (Rahandusministeerium), Agu Laius (SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital), Jane Matt (SA poliitikauuringute Keskus Praxis), Kai Klandorf (vabaihenduste liit EMSL), Mall Hellam (Avatud Eesti Fond), Marcus Ehasoo (Eesti Noorteühenduste Liit), Tiit Terik ja Külliki Kübarsepp (Riigikogu kodanikuühiskonna toetusrühm), Ivar Henda (Riigikantselei), Hille Ilves (Eesti Linnade ja Valdade Liit), Maiu Merihein (Kultuuriministeerium), Aare Vilu (Haridus- ja Teadusministeerium) Katrin Viru (Eesti Väitlusselts), Raivo Küt (Siseministeerium), Mikk Tarros (Eesti Õpilasesinduste Liit), Artemi Panarin (Sillamäe Lastekaitse Ühing)

Kutsutud: Alari Rammo (vabaihenduste liit EMSL), Ursula Kaasik (Siseministeerium)

Päevakord:

1. **Noorteühingute rahastamisest ning huvitegevuse ja huvihariduse rahastamisest** - Aare Vilu, Haridus- ja Teadusministeeriumi noorteosakonna peaekspert
2. **Uue perioodi kodanikuühiskonna strategiadokumendi koostamisest** - Ursula Kaasik, Siseministeeriumi kodanikuühiskonna valdkonna nõunik

1.1 Noorteühingute rahastamisest – Aare Vilu

2017. aastast on uue „[Noorteühingu aastatoetuse taotlemise, eraldamise ja eraldamisest keeldumise tingimused ja kord](#)“ määruse kohaselt noorteühingutel võimalik taotleda toetust kaheks aastaks. Nimetatud määruse alusel saavad riigieelarvest aastatoetust 18 noorteühingut, kokku 489 000 eurot aastas, kellega on sõlmitud 2-aastased toetuslepingud.

Lisaks saavad hasartmängumaksu nõukogu suurprojektide taotlusvoorst 9 noorteühingut toetust aastategevuste läbiviimiseks, kellest mitmed kattuvad aastatoetuste saajatega.

Hasartmängumaksu nõukogu tegevuse lõpetamise korral ei jätkata suurprojektide avatud taotlusvoorudega ning suunatakse hasartmängumaksu laekumisest kavandatud toetused (aastatoetused, malevad, noorte laagrid jne) vastavate programmide eelarvetesse. Aastatoetuste eelarvete ühendamine annab tõuke ministeeriumi ja noorteühingute vahelise strateegilise partnerluse arendamisele.

Siseminister palus komisjoni liikmetel anda nii palju sisendit kui võimalik hasartmängumaksu seaduse muutmise protsessi, sest teema leiab Riigikogu fraktsioonides kindlasti palju arutelu.

Alari Rammo soovitas **haridus- ja teadusministeeriumil ja sotsiaalministeeriumil hiljemalt juuni lõpus hasartmängumaksu nõukogu aastategevuse toetuse saajatega, kelle rahastust**

hasartmängumaksuseaduse muutmine enim mõjutab, muudatused veelkord läbi arutada. Vastasel juhul võib oluliselt pikeneda eelnõu menetlemise aeg Riigikogus.

1.2. Huvitegevuse ja huvihariduse rahastamisest

2018. aastast saavad huvitegevuse ja huvihariduse toetust nii omavalitsused kui huviala valdkondade esindusühingud. Toetuse maht aastas on 14,25 miljonit omavalitsustele ja 0,5 miljonit on arvestatud viiele esindusühingule vastava huviala kvaliteedi arendamiseks.

Aare Vilu selgitas, et huvikoolid peavad olema registreeritud Eesti Hariduse Infosüsteemis ja huvitegevus toimub peamiselt noortekeskuste ja koolide juures. Ta tõi välja, et huvitegevuse ja huvihariduse süsteemi ja reaalsete võimaluste loomiseks (noorele peab olema tagatud 5-6 valikut) on väga oluline KOVide koostöö ja ühine planeerimine.

KOVid esitasid 01.09.2017 a Eesti Noorsootöökeskusele tegevuskavad, mis said aluseks huvihariduse- ja huvitegevuse täiendava riigipoolse rahastuses kasutamisel ja uute või täiendavate (lisakohtade) võimaluste loomisel. Eelistatud on loodus- ja täppisteaduste osakaalu suurendamisel. Seoses vajadusega koostada ühised tegevuskavad, on tekkinud huvitegevuse toimepiirkonnad, mis kattuvad valdavalt uue haldusjaotusega.

Hille Ilves selgitas, et tegevuskavade esitamine ei läinud KOVidel lihtsalt ning tõi välja järgmised murekohad, mis on seotud ebakindlusega rahastuse jätkumise osas, bürokraatiaga (KOVid on pidanud tööle võtma uued inimesed), huvitegevust vedavate juhtide puudusega ning MTÜde poolse teenuse hinna tõstmisega. Samas tõi ta välja, et KOVid on andnud ka väga palju positiivset tagasisidet ja teadlikkus noorsootööst ja selle võimalustest on oluliselt tõusnud.

Siseminister selgitas, et huvitegevuse ja huvihariduse rahastamine on planeeritud riigi eelarvestrateegiase 2019-2022, mis kinnitab poliitilist tahet läbi erinevate koalitsioonide.

Otsus: Võtta info teadmiseks

2. Uue perioodi kodanikuühiskonna strateegiadokumendi koostamisest – Ursula Kaasik

Minister selgitas, et seoses programmi koostamise protsessiga on vajalik otsustada kodanikuühiskonna poliitikakujundamise eest vastutav asutus. Teema on 2015. aasta sügisest seoses regionaalvaldkonna kolimisega Rahandusministeeriumi pidevalt päevakorral olnud. Minister palus komisjoni liikmetelt kuu aja jooksul arvamust koos põhjendusega, kes peaks vastutama kodanikuühiskonna valdkonna poliitikakujundamise eest.

Ursula Kaasik tutvustas programmi koostamise ajakava: juunis moodustatakse programmi koostamise juhtrühm, august-oktoober viiakse läbi maakondlikud seminarid, suvel 2019 valmivad uuringud, nov-märts 2019 lepitakse kokku üld- ja alaeesmärkides, oktoober-november 2019 valmib lõplik programmdokument.

Ursula Kaasik tutvustas kodanikuühiskonna programmi esmast visiooni:

Aastal 2030 on Eestis aktiivsed, avatud ja haritud inimesed, kes teavad oma õiguseid ja kohustusi. Eestis kasutatakse laialdaselt digilahendusi nii riigi, vabaühenduste kui teiste inimestega suheldes ja see on muutnud Eesti vähese bürokraatiaga kiireks, paindlikuks ja innovaatiliseks riigiks. Vabatahtlik tegevus on au sees ja vabatahtlike keskkond on igati

toetav. Riik toetab vabäühendusi läbipaistvalt nutikate rahastusplatvormide kaudu ja teeb oma otsuseid läbimõeldult.

Toimus diskussioon, kas aastaks 2030 on nimetatud olukord saavutatud. Komisjoni liikmed soovitasid enam arvestada trendidega (raha ja rahvas).

Arutelu tulemusel jõuti järgmiste kokkulepeteni:

- Visioon seotakse kodanikuühiskonna rolliga ühiskonnas;
- Visiooni lisatakse kodanikuühiskonna rolli suurendamine riigis, KOVides ja kogukondades;
- Visioon tehakse selgemaks ja teadmispõhisemaks;
- Lisatakse kodanikuühiskonna missioon, mis võtab fookusesse ühiskondliku arengu.

Üldised kommentaarid/soovitused komisjoni liikmetelt edasisse programmi koostamise protsessi

- analüüsida, millised arengud on toimunud ja seejärel seada visioon;
- visioonis ei tohi tähtsustada vahendeid (platvorm, raha). Oluline on väärtused, sisulised teemad, kaasamine ja osalemine;
- Oluline on maakondades läbiviidavatel seminaridel koguda infot probleemide kohta ja alles siis seda eesmärke ja leppida kokku visioonis.

Alari Rammo uuris, millal edastab Kultuuriministeerium uue lõimumise arengukava koostamise ettepaneku valitsusse. Maiu Merihein selgitas, et lähiajal, ja lisas, et kuna riik üle minemas tegevuspõhisele eelarvestamisele, tehakse enam ühisprogramme ning koostöökohad Siseministeeriumiga kodanikuühiskonna arendamisel on olemas. Kai Klandorf lisas, et on oluline, et kõik ministeeriumid panustaksid kodanikuühiskonna kui horisontaalse teema arendamisse.

Raivo Küüt täpsustas, et kuu aja jooksul ootab Siseministeerium EKAK liikmete peegeldust visioonile ja seejärel arutatakse ekspertidest koosneva juhtrühmaga, mil viisil maakondades seminare läbi viia ning töötatakse tekstiga vastavalt ajakavas ettenähtud etappidele edasi.

2. Otsused:

Komisjoni liikmetel edastada kuu aja jooksul ehk 11. juuniks:

- 2.1 sisend hetkeolukorra analüüsi ning teha ettepanekud visiooni täpsustamiseks
- 2.2 põhjendatud arvamus, kes peaks vastutama kodanikuühiskonna valdkonna poliitikakujundamise eest riigis
- 2.3 ettepanek juhtrühma liikmete kohta koos põhjendusega

Moodustatav programmi koostamise juhtrühm peab katma kõik kodanikuühiskonna suunad, arengud ja sihtgrupid. Oluline on kaasata teised asjassepuutuvad ministeeriumid ja Riigikantselei.

Sisendit oodatakse e-posti aadressile: ursula.kaasik@siseministeerium.ee

allkirjastatud digitaalselt

Andres Anvelt
koosoleku juhataja